MINISTERUL MUNCII
FAMILIEI, TINERETULUI ȘI SOLIDARITĂȚII SOCIALE

Nr. 5648/DGAERIPFE/06.08.2026

Către: Doamna Ana RĂDULESCU
Președinte
Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități

Ref: *ținta 383. Persoane cu dizabilități dezinstituționalizate, Reforma 2. Reforma sistemului de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități, Componenta 13. Reforme sociale din Planul Național de Redresare și Reziliență*

Stimată doamnă Președinte,

România și-a asumat, prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), implementarea unui set de reforme și investiții, inclusiv în cadrul Componentei 13 - Reforme sociale, Reforma 2 - Reforma sistemului de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități și Investiția 2 - Reabilitarea, renovarea și dezvoltarea infrastructurii sociale pentru persoanele cu dizabilități, prevăzute în Acordul de finanțare nr. 26.591/08.03.2022, cu modificările și completările ulterioare, încheiat între Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, în calitate de coordonator național al PNRR, și Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale, în calitate de coordonator de reforme și investiții.
În cadrul Componentei 13 sunt prevăzute măsuri și acțiuni destinate consolidării sistemului de protecție a drepturilor persoanelor cu dizabilități, prin accelerarea procesului de dezinstituționalizare și dezvoltarea serviciilor comunitare.
Astfel, Reforma 2, din cadrul Componentei 13, cuprinde două jaloane și două ținte relevante pentru procesul de dezinstituționalizare:

- ✓ Jalonul 380 - intrarea în vigoare a actului normativ privind punerea în aplicare și operaționalizarea Ghidului pentru accelerarea procesului de dezinstituționalizare;
- ✓ Jalonul 381 - intrarea în vigoare a actului normativ necesar implementării Strategiei naționale privind prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități;
- ✓ Ținta 382 - Asigurarea sprijinului personalizat pentru cel puțin 8.455 de persoane adulte cu dizabilități instituționalizate (50% din numărul existent la 31 decembrie 2020), în vederea dezinstituționalizării și dezvoltării deprinderilor de trai independent;
- ✓ Ținta 383 - Reducerea numărului persoanelor adulte cu dizabilități instituționalizate prin dezinstituționalizare.

Jaloanele 380 și 381 au fost incluse în Cererea de plată nr. 3 și au fost evaluate de Comisia Europeană ca fiind îndeplinite în mod satisfăcător. Ținta 382 a fost eliminată prin Decizia de punere în aplicare a Consiliului nr. 14452/25 din 13 noiembrie 2025 privind revizuirea PNRR, adoptată în cadrul reuniunii ECOFIN din aceeași dată. În prezent, Ținta 383 este inclusă în Cererea de plată nr. 6.
În sprijinul acestei reforme a fost prevăzută Investiția 2 - Reabilitarea, renovarea și dezvoltarea infrastructurii sociale pentru persoanele cu dizabilități, care contribuie la dezvoltarea și operaționalizarea unei rețele moderne de servicii comunitare, menite să promoveze incluziunea socială și viața independentă a persoanelor cu dizabilități. Investiția este susținută prin două ținte:
Ținta 395 - Servicii comunitare modernizate pentru persoanele cu dizabilități;
Ținta 396 - Dezvoltarea infrastructurii sociale pentru persoanele cu dizabilități.

Str. Dem. I. Dobrescu, nr.2-4, Sector 1, București, cod poștal 010026
Tel.: 021 313 62 67
www.mmuncii.ro

Ținta 395 a fost inclusă în Cererea de plată nr. 4 și a fost evaluată de Comisia Europeană ca fiind îndeplinită în mod satisfăcător. Obiectivul inițial privind modernizarea a 50 de centre comunitare a fost depășit, fiind finanțate prin Mecanismul de Redresare și Reziliență un număr de 53 de centre de zi.
Ținta 396, cât și ținta 395 vizează dezvoltarea infrastructurii sociale necesare susținerii procesului de dezinstituționalizare și sprijină îndeplinirea Țintei 383.

În forma inițială a Deciziei de punere în aplicare a Consiliului (CID), Ținta 383 presupunea reducerea numărului persoanelor adulte cu dizabilități instituționalizate prin acordarea de sprijin, în conformitate cu principiile managementului de caz, pentru 11.500 de persoane din totalul de 16.911 existente la 31 decembrie 2020. Ulterior, în cadrul renegocierii PNRR, indicatorul a fost modificat într-un indicator numeric fix de 5.411 de persoane dezinstituționalizate.
În urma celei de-a treia renegocieri a PNRR, Comisia Europeană a aprobat, la 13 iulie 2026, varianta revizuită a Planului, urmând ca noua Decizie de punere în aplicare a Consiliului să fie aprobată la 7 august 2026. Conform variantei revizuite, indicatorul cantitativ aferent Țintei 383 a fost redus de la 5.411 la 4.000 de persoane dezinstituționalizate.
Pentru evaluarea îndeplinirii acestei ținte, România trebuie să transmită Comisiei Europene dovezi care să ofere asigurări rezonabile că au fost îndeplinite toate cerințele prevăzute în descrierea acesteia, respectiv: „4.000 de persoane cu dizabilități dezinstituționalizate comparativ cu situația existentă la 31.12.2020, conform datelor furnizate de autoritățile locale și verificate de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități (ANPDPD)".

Îndeplinirea Țintei 383, care urmărește reducerea numărului de persoane adulte cu dizabilități instituționalizate prin dezinstituționalizare, este urmarea aplicării cadrului legislativ adoptat pentru accelerarea procesului de dezinstituționalizare și prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități

Obligația desfășurării procesului de dezinstituționalizare a persoanelor adulte cu dizabilități în România are la bază un ansamblu de acte normative naționale și internaționale care consacră dreptul acestora la o viață independentă și la incluziune în comunitate.

Actul normativ de referință în acest domeniu este Legea nr. 7/2023 privind susținerea procesului de dezinstituționalizare și prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități, care stabilește în mod expres că procesul de dezinstituționalizare și prevenire a instituționalizării reprezintă o prioritate și responsabilitate națională (art. 2). Totodată, legea instituie obligația tuturor autorităților și instituțiilor publice de a respecta principiile care guvernează acest proces, respectiv abordarea centrată pe persoană, respectarea dreptului la alegere, incluziunea în comunitate, nediscriminarea, nonsegregarea și desegregarea (art. 6).
Legea nr. 7/2023 transpune obligațiile asumate de România prin Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată prin Legea nr. 221/2010. În acest sens, art. 19 din Convenție consacră dreptul egal al persoanelor cu dizabilități de a trăi independent și de a fi incluse în comunitate, obligând statele părți să adopte măsuri eficiente pentru a asigura exercitarea efectivă a acestui drept, indiferent de tipul sau intensitatea nevoilor de sprijin ale persoanei.
Implementarea acestor obligații este detaliată prin Hotărârea Guvernului nr. 1.543/2022, prin care a fost aprobată Strategia națională privind prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități și accelerarea procesului de dezinstituționalizare pentru perioada 2022-2030, precum și prin Ordinul președintelui ANPDPD nr. 334/2024, care aprobă Ghidul privind accelerarea procesului de dezinstituționalizare și stabilește metodologia aplicabilă autorităților și furnizorilor de servicii sociale.
Din perspectiva cadrului normativ, dezinstituționalizarea este definită ca un proces planificat prin care persoanelor adulte cu dizabilități li se asigură servicii accesibile și de calitate în comunitate,

corespunzătoare nevoilor individuale, în scopul facilitării tranziției din instituțiile rezidențiale și al incluziunii sociale. Legea nr. 7/2023 și Strategia națională prevăd în mod expres că acest proces este indisolubil legat de dezvoltarea serviciilor comunitare și de implementarea măsurilor de prevenire a instituționalizării și reinstituționalizării.

Totodată, Ghidul aprobat prin Ordinul președintelui ANPDPD nr. 334/2024 clarifică faptul că dezinstituționalizarea nu se rezumă la închiderea unor centre rezidențiale sau la relocarea beneficiarilor, ci reprezintă un proces de transformare a sistemului de sprijin, astfel încât persoanele cu dizabilități să își poată exercita în mod efectiv dreptul la viață independentă și la participare deplină în comunitate.

În acest context, actele normative menționate precizează în mod expres că nu constituie dezinstituționalizare: simpla reducere a numărului de beneficiari dintr-un centru rezidențial, transferul persoanelor dintr-un serviciu rezidențial în altul, indiferent de furnizor, divizarea administrativă a unui centru de mari dimensiuni în mai multe servicii care funcționează în aceeași locație, construirea unor locuințe protejate sau a unor structuri de tip „satelit" în incinta ori în imediata vecinătate a fostelor centre rezidențiale, schimbarea destinației unui centru pentru persoane cu dizabilități într-un centru pentru persoane vârstnice, orice măsură care menține cultura instituționalizării și prioritizează organizarea sistemului în detrimentul autonomiei persoanei. De asemenea, Strategia națională subliniază că amplasarea fizică a unui serviciu în comunitate nu este suficientă pentru a demonstra dezinstituționalizarea, dacă sunt menținute practicile specifice culturii instituționale, precum segregarea, depersonalizarea, lipsa posibilității de alegere și tratarea beneficiarilor ca grup, fără respectarea individualității acestora.

Prin urmare, dezinstituționalizarea poate fi considerată realizată numai atunci când persoana cu dizabilități dobândește control real asupra propriei vieți, beneficiază de sprijin individualizat și are acces efectiv la serviciile și resursele comunității, în condiții de egalitate cu ceilalți cetățeni.

Având în vedere obligațiile asumate de România prin Planul Național de Redresare și Reziliență și cadrul normativ aplicabil, precum și necesitatea demonstrării îndeplinirii Țintei 383, conform metodologiei comunicate dumneavoastră prin adresa nr.947/EC/19.07.2026, reiterăm solicitarea de a dispune continuarea colectării și verificării, la nivelul ANPDPD, a datelor și documentelor justificative privind procesul de dezinstituționalizare, astfel încât acestea să reflecte în mod fidel implementarea măsurilor prevăzute de legislația națională și de angajamentele asumate prin PNRR.

Director general
Direcția Generală Afaceri Europene, Relații Internaționale și Proiecte cu Finanțare Externă